



Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve

Številka: 008-02-30/2025/4
Ljubljana, 10. 7. 2025

EPA 2274-IX, EU E 190

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F, 81/18 – odl. US in 16/23) ter 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20, 67/22 in 69/23), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Stališču Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za odprtje pogajalskega sklopa 4 (zeleni prehod in trajnostna povezljivost) za Albanijo, vključno s poglavji 14 (prometna politika), 15 (energija), 21 (vseevropska omrežja) in 27 (okolje in podnebne spremembe)

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve (v nadaljevanju: Komisija) je na 12. izredni seji, 9. 7. 2025 obravnavala Stališče Republike Slovenije do osnutka skupnega stališča EU za odprtje pogajalskega sklopa 4 (zeleni prehod in trajnostna povezljivost) za Albanijo, vključno s poglavji 14 (prometna politika), 15 (energija), 21 (vseevropska omrežja) in 27 (okolje in podnebne spremembe), ki ga je na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med državnim zborom in vlado v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10, 107/10 in 30/15) Državnemu zboru poslala Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada).

Komisija stališče **podpira**.

Komisiji je bilo pojasnjeno, da je Republika Slovenija ena izmed najbolj aktivnih podpornic širitve Evropske unije (v nadaljevanju: EU) na Zahodni Balkan. Smo ena od držav prijateljic Zahodnega Balkana in si prizadevamo za poenostavitev postopkov v povezavi s širitvijo EU ter po svojih močeh pomagamo pri hitrejšem napredovanju reform v državah kandidatkah. Trenutno sta od držav kandidatk Zahodnega Balkana najdlje v pogajalskem procesu Albanija in Črna gora. Prizadevanja so usmerjena v širitev EU oziroma sprejem obeh prej omenjenih držav v EU, še v aktualnem mandatu Evropske komisije. Albanija je status kandidatke prejela 2014, v zadnjem obdobju pa izkazuje hiter napredek ter si je pri tem zastavila ambiciozne cilje, da vsa pogajalska poglavja odpre še v letošnjem letu, jih zapre do 2027 in postane polnopravna članica do 2030. Pri tem je potrebno izpostaviti, da je Albanija na področju zunanje politike v celoti usklajena s Skupno zunanjo in varnostno politiko EU, ter aktivno sodeluje v operacijah EU kriznega upravljanja in ima pripadnike svoje vojske vključene v misiji EU v Bosni in Hercegovini. Hiter napredek Albanije nakazuje podatek, da je Albanija v zadnjih sedmih mesecih odprla 24 od 33 pogajalskih poglavij. V lanskem letu sta bila odprta dva sklopa in sicer sklop 1: temelji in sklop 6: zunanji odnosi, letos sklop 2: notranji trg in sklop 3: konkurenčnost. Sedaj je v obravnavi še sklop 4: zeleni prehod

in trajnostna povezljivost. Obravnavani dokument je delovni dokument, ki se obravnava na delovni skupini za širitev. Uradno odprtje poglavja je predvideno na medvladni konferenci septembra letos. V prvem delu so predstavljena prioriteta področja dela za Albanijo v okviru poglavij sklopa, na podlagi katerih Evropska komisija pripravi merila za spremljanje napredka, merila so izpostavljena v drugem delu. Merila bodo potrjena na prej imenovani medvladni konferenci.

Republika Slovenija podpira obravnavani osnutek stališča EU za odprtje pogajalskega sklopa štiri in pozdravlja napredek Albanije v zadnjem obdobju. Pri tem se Albanija zavezuje, da bo celotno zakonodajo uskladila s pravnim redom EU in se torej ne zavzema za odstopanja ter bo odpravila pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene v času pogajalskega procesa. Prehodno obdobje trenutno predvideva le na področju kakovosti zraka, voda in upravljanja z odpadki. V tem oziru Republika Slovenija izpostavlja, da morajo države članice pred vstopom v EU izpolnjevati vsa merila in kriterije, pri tem pa si prizadeva, da ne bi prišlo do bilateralizacije pristopnega procesa in je skupaj z Nemčijo podala pobudo za hitrejše odločanje glede pričetka pogajalskih procesov. Glede pristopa Albanije k EU je pomembno poudariti tudi visoko podporo, ki jo le ta uživa, saj po podatkih zadnjega EU barometra beleži najvišjo podporo članstvu v regiji, kar osemdeset odstotkov državljanov Albanije meni, da bi bilo članstvo v EU dobro.

Komisija je v razpravi pozdravila hiter napredek Albanije v pristopnih pogajanjih in pri tem izpostavila pomen regije v geostrateškem oziru.

Nadalje je problematizirala izkoriščanje držav članic EU iz regije za reševanje bilateralnih vprašanj v pristopnih pogajanjih s kandidatkami, ki pripeljejo do zastoja pogajanj in napredka ter posledično znatno znižajo tudi podporo EU prebivalstva v državah kandidatkah. Glede tega je bilo Komisiji pojasnjeno, da je Slovenija skupaj z Nemčijo podala pobudo za odločanje s kvalificirano večino v začetku pridružitvenega postopka, glede odpiranja poglavij, kar bi pospešilo postopke za začetek pogajanj. Na področju Zahodnega Balkana imajo države regije znatno število odprtih dvostranskih vprašanj, ki se vnašajo v širitveni proces in ga zavirajo. Glede na spremenjene mednarodne razmere Republika Slovenija zagovarja poenotenje EU glede Zahodnega Balkana, saj je evropska perspektiva regije v skupnem interesu vseh vpletenih. Ob tem je pomembno poudariti, da se vzporedno s pristopnimi pogajanjimi s kandidatkami mora izvesti tudi reforma EU, zlasti na področju odločanja.

Po opravljeni razpravi je Komisija v okviru glasovanj stališču izrekla podporo.

* * *

Za poročevalca je bil določen podpredsednik Komisije državni svetnik David Klobasa.

Sekretar
Rok Vodopivec, l.r.

Predsednik
Bojan Kekec, l.r.